

Sygnatura akt IX GC 462/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 25 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Marczewski

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Dorota Jankowiak

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2015 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P.

przeciwko M. C., T. W.

o zapłatę

1. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 89.103,78 zł (osiemdziesiąt dziewięć tysięcy sto trzy złote siedemdziesiąt osiem groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 43.555,55 zł od dnia 22 stycznia 2011 roku do dnia zapłaty,

- 33.685,74 zł od dnia 10 marca 2011 roku do dnia zapłaty,

2. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 8.073 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Jarosław Marczewski

UZASADNIENIE

Powód – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **Sp. k. w P.** w pozwie wniesionym 28 lutego 2013 r. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych – **M. C. i T. W.**, kwoty 89.107,78 zł z ustawowymi odsetkami od:

a) kwoty 43555,55 zł od 22 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty,

b) kwoty 33.685,74 zł od 10 marca 2011 r. do dnia zapłaty.

Powód domagał się także zapłaty przez pozwanych kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w ramach prowadzonej przez powoda oraz spółkę (...) sp. z o. o. (dalej: spółka) działalności gospodarczej, powód wykonywał na rzecz spółki usługi w zakresie przeprowadzania akcji promocyjnych w placówkach handlowych spółki. W tym celu powód zawarł ze spółką (...) sp. z o.o. umowę ramową, zgodnie z którą spółka, na podstawie pisemnego zlecenia, powierzała powodowi realizację poszczególnych akcji promocyjnych, natomiast powód za świadczone przez siebie usługi, w ramach każdorazowej akcji, miał otrzymywać wynagrodzenie według uzgodnionych kwot ryczałtowych, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 umowy o świadczenie usług.

W związku z wykonaniem przez powoda zadań zleconych przez spółkę (...) sp. z o.o., powód wystawił spółce dwie faktury VAT.

Pomimo upływu wskazanych w treści powyższych faktur VAT terminów płatności, spółka ta nie zapłaciła powodowi kwoty dochodzonej niniejszym pozwem, toteż pełnomocnik powoda pismami z dnia 28 lutego 2011 roku i z dnia 09 maja 2011 roku wezwał spółkę do dobrowolnej zapłaty na rzecz powoda należności wynikających z faktur VAT nr (...).

Pomimo upływu wskazanego w treści wezwań do zapłaty terminu płatności, spółka nie zapłaciła na rzecz powoda żadanego wynagrodzenia.

W związku z powyższym, powód wniósł przeciwko spółce (...) do Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P.:

- 1) w dniu 10 maja 2011 r. pozew na kwotę 43.555,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami sądowymi,
- 2) w dniu 17 maja 2011 r. pozew na kwotę 33.685,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami sądowymi.

Toczące się sprawy zakończyły się następująco:

- 1) wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w dniu 22 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GC 977/11 zgodnie z którym, Sąd nakazał pozwanej spółce, aby zapłaciła powodowi kwotę 43.555,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 4.595,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 2) wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w dniu 03 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt X GC 733/11 zgodnie z którym, Sąd nakazał pozwanej spółce, aby zapłaciła powodowi kwotę 33.685,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 4.702,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na podstawie w/w tytułów egzekucyjnych, po nadaniu im przez Sąd klauzuli wykonalności, powód w dniu 29 maja 2012 roku złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. M., wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko spółce (...) sp. z o.o. Prowadzona przez komornika egzekucja w sprawie o sygnaturze akt KM 2902/12 okazała się bezskuteczna, w związku z czym postanowieniem z dnia 30 stycznia 2013 r., ww. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne.

Mając na uwadze fakt, iż egzekucja wobec spółki (...) Sp. z o.o. okazała się bezskuteczna, powód stwierdził, iż pozwani ponoszą solidarną odpowiedzialność za w/w zobowiązania, jako członkowie zarządu tejże spółki. Pozwany M. C. pełni funkcję członka zarządu spółki nieprzerwanie od dnia 27 kwietnia 2009 roku, natomiast pozwany T. W. jest prezesem spółki od 02 lipca 2009 roku.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 13 marca 2013 r. w sprawie o sygn. IX GNc 380/13 tut. Sąd orzekł w całości zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwani w złożonym sprzeciwie zaskarżyli w/w nakaz w całości i wnieśli o oddalenie powództwa.

Uzasadniając swoje stanowisko procesowe pozwani, reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika przyznali, że powód prowadził dwa procesy sądowe przeciwko spółce (...), w których zapadły dwa wyroki. Pierwszy z nich z 22 listopada 2011 r., w którym zasądzono kwotę 43.555,55 zł uprawomocnił się 1 marca 2012 r. Drugi wyrok, w którym zasądzono kwotę 33.685,74 zł zapadł w dniu 3 lutego 2012 r. i stał się prawomocny z dniem 8 marca 2012 r.

Dopiero po kilku miesiącach od uprawomocnienia się obu orzeczeń powód złożył wniosek o wszczęcie egzekucji. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. M., ograniczyło się tylko i wyłącznie do czynności zajęcia rachunku bankowego, mimo że spółka posiadała inny rachunek bankowy, na którym przeprowadzała operacje finansowe. Spółka posiadała także ruchomości oraz wierzytelności w stosunku do innych podmiotów, które były regulowane przez jej dłużników.

Pozwani podali, że w dniu 21 sierpnia 2012 roku zmienił się zarząd spółki D. (obecnie (...)) i pozwani przestali być członkami zarządu tej spółki.

Przez cały okres pełnienia przez pozwanych funkcji członków zarządu, spółka regulowała zobowiązania wobec różnych wierzycieli. Osiągała przychody, miała płynność finansową. Nie uregulowała wprawdzie swojego zobowiązania wobec powoda, ale było to spowodowane tym, że miała nadzieję, iż w wyniku negocjacji, uda się zmniejszyć kwotę wymagalnych wierzytelności.

W okresie od momentu wymagalności roszczeń powoda w stosunku do spółki (...), aż do momentu objęcia zarządu spółki przez M. U., spółka prowadziła działalność gospodarczą, regulowała swoje zobowiązania i miała majątek wystarczający na zaspokojenie roszczeń powoda. Nie było podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

W związku z tym, że pozwani nie są już członkami zarządu spółki, nie posiadają oni wiedzy co do obecnej kondycji finansowej spółki. Dlatego też, nawet jeżeli spółka obecnie nie reguluje swoich zobowiązań i zasadny byłby wniosek o ogłoszenie jej upadłości, sytuacja taka miałaby miejsce już po rezygnacji pozwanych z funkcji w zarządzie. Ewentualne niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpić miało bez winy pozwanych, gdyż nie można im pisać winy za zaniechanie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez zarząd, skoro pozwani w nim nie zasiadają.

Strony do końca procesu podtrzymywały swoje wyżej opisane stanowiska w sprawie.

Powód wskazał dodatkowo, że bezzasadny jest zarzut pozwanych co do zgłoszenia przez niego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko spółce dopiero po kilku miesiącach od uprawomocnienia się pierwszego wyroku wydanego przez Sąd.

Spółka (...) złożyła bowiem apelację od w/w wyroku i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji. Dopiero po jego prawomocnym oddaleniu i odrzuceniu apelacji, Sąd wydał postanowienie o nadanie klauzuli wykonalności w dniu 17 maja 2012r., a powód już na początku czerwca 2012r. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. C. był członkiem zarządu spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. od jej powstania tj. od dnia 27 kwietnia 2009r. do dnia 21 sierpnia 2012 r., natomiast pozwany T. W. był prezesem zarządu spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. od dnia 2 lipca 2009r. do dnia 21 sierpnia 2012 r.

Obecnie spółka działa pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O., a jej jedynym członkiem zarządu jest M. U..

bezsporne, a nadto dowód: odpis pełny z KRS spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (k.40 i n.).

W ramach prowadzonej przez powoda oraz spółkę (...) sp. z o. o. (dalej: spółka) działalności gospodarczej, powód wykonywał na rzecz spółki usługi w zakresie przeprowadzania akcji promocyjnych w placówkach handlowych spółki. W tym celu powód zawarł ze spółką (...) sp. z o.o. umowę ramową, zgodnie z którą spółka, na podstawie pisemnego zlecenia, zlecała powodowi realizację poszczególnych akcji promocyjnych, natomiast powód za świadczone przez siebie usługi, miał otrzymywać wynagrodzenie według uzgodnionych kwot ryczałtowych, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 umowy o świadczenie usług.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia umowy o świadczenie usług w zakresie przeprowadzenia akcji promocyjnej z 29.11.2010 (k. 24 i n.), zlecenie wykonania usługi (k. 29)

W związku z wykonaniem przez powoda zadań zleconych przez spółkę (...) sp. z o.o., powód wystawił tejże spółce dwie faktury VAT.

Z uwagi na to, że pomimo upływu wskazanych w treści powyższych faktur VAT terminów płatności, spółka nie zapłaciła na rzecz powoda kwoty wynikających z w/w faktur, pełnomocnik powoda pismami z dnia 28 lutego 2011 roku i z dnia

09 maja 2011 roku wezwał spółkę (...) do dobrowolnej zapłaty na rzecz powoda należności wynikających z tychże faktur.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia: faktur VAT nr (...) (k. 32 -33), wezwań do zapłaty wraz z dowodem nadania (k. 34 – 35).

Pomimo upływu wskazanego w treści wezwań do zapłaty terminu płatności, spółka nie zapłaciła na rzecz powoda wynagrodzenia za wykonane przez niego usługi.

W związku z tym, powód wniósł przeciwko spółce (...) do Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P.:

1) w dniu 10 maja 2011 r. pozew o zapłatę kwoty 43.555,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami sądowymi,

2) w dniu 17 maja 2011 r. pozew o zapłatę kwoty 33.685,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami sądowymi.

Toczące się sprawy zakończyły się:

1) wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w dniu 22 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GC 977/11, którym Sąd nakazał pozwanej spółce, aby zapłaciła powodowi kwotę 43.555,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 stycznia 2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.595,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

2) wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w dniu 03 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt X GC 733/11, którym Sąd nakazał pozwanej spółce, aby zapłaciła powodowi kwotę 33.685,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 marca 2011r. oraz kwotę 4.702,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia odpisów: wyrok wydany przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w dniu 22 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GC 977/11 (k. 36), wyrok wydany przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w dniu 03 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt X GC 733/11 (k. 37).

Na podstawie prawomocnego wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w dniu 22 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GC 977/11, któremu w dniu 15 maja 2012r. Sąd nadał klauzulę wykonalności powód, dnia 29 maja 2012 roku, złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. M. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko spółce (...) sp. z o.o. , w którym jako sposoby egzekucji wskazał:

- zajęcie i przeprowadzenie egzekucji z rachunków bankowych dłużnika,

- zajęcie należących do dłużnika ruchomości i ich sprzedaż w drodze licytacji publicznej,

- zajęcie przysługujących dłużnikowi wierzytelności wobec Urzędu Skarbowego z tytułu zwrotu nadpłaconego podatku dochodowego oraz zwrot podatku VAT.

Prowadzona przez Komornika egzekucja w sprawie o sygnaturze akt KM 2902/12 okazała się bezskuteczna w związku z czym postanowieniem z dnia 30 stycznia 2013 r. ww. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne.

Dowód – akta sprawy egzekucyjnej Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. M. KM 2902/12 (zał. do akt niniejszej sprawy).

Powód mając na uwadze wynik dotychczasowych czynności komorniczych nie składał wniosku o prowadzenie egzekucji na podstawie drugiego tytułu egzekucyjnego – prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu Wydział X Gospodarczy w dniu 03 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt X GC 733/11, gdyż byłoby to oczywiście bezcelowe i prowadziłoby jedynie do zbędnych kosztów.

Kończące postępowanie w w/w sprawie postanowienie Sądu z dnia 15 czerwca 2012 r. o odrzuceniu apelacji, uprawomocniło się dopiero z dniem 20 lipca 2012 r.

Dowód – kserokopia odpisu postanowień Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P. Wydział X Gospodarczy w sprawie X GC 733/11 z 9.05.2012 i 15.06.2012 (k. 99-101).

Powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

Żaden z pozwanych do dnia zamknięcia rozprawy nie uczynił zadość żądaniu powoda.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia wezwania z 4.02.2013r. wraz z dowodem nadania (k. 42-44)

Oceniając materiał dowodowy, Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty. Nie wykazują one śladów podrobienia czy przerobienia, a ich treść i autentyczność nie były kwestionowane przez strony w trakcie procesu. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia w nich zawarte (art. 245 k.p.c.), a dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.).

Sąd pominął, w oparciu o przepis art. 242 k.p.c., dowód z przesłuchania świadka M. U., albowiem pełnomocnik pozwanego nie wskazał aktualnego adresu zamieszkania świadka w określonym przez Przewodniczącego terminie, a wezwanie wysłane na adres wskazany w pismach procesowych strony pozwanej, nie zostało prawidłowo doręczone świadkowi.

W konsekwencji Sąd uznał, wobec informacji z MSW, o braku adresów zameldowania świadka na pobyt stały lub czasowy, że przeprowadzenie tego dowodu spowoduje zwłokę w postępowaniu, albowiem żadna ze stron nie wie, gdzie świadek przebywa.

W związku z powyższym z uwagi na bezskuteczny upływ terminu określonego do przeprowadzenia tego dowodu, Sąd na podstawie art. 242 k.p.c. oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. U..

Sąd oddalił również wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z dokumentów do których złożenia została spółka (...), również z uwagi na bezskuteczny upływ terminu wyznaczonego na przeprowadzenie tego dowodu.

Sąd zwrócił się do spółki o złożenie żądanych przez pozwanych dokumentów, przesyłając wezwanie na adres rejestrowy, jednak nie otrzymał żadnej odpowiedzi, pomimo nałożenia – w trybie przepisu art. 251 k.p.c. - na prezesa zarządu tejże spółki grzywny w kwocie 1000 zł (k. 145).

Sąd oddalił także wniosek pozwanych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego.

Pozwani wnosili bowiem o przeprowadzenie tego dowodu i wydanie przez biegłego opinii na podstawie dokumentów księgowo – (...) spółki (...).

Próby uzyskania przez Sąd, na wniosek pozwanych, tychże dokumentów w trybie przepisu art. 248 k.p.c., nie powiodły się, a ich dalsze poszukiwanie niechybnie prowadziłyby do przewlekłości postępowania w sprawie.

Z uwagi na brak jakichkolwiek dokumentów księgowych obrazujących sytuację finansową spółki (...), biegły nie dysponował żadnym materiałem źródłowym, na podstawie którego byłby w stanie stwierdzić, czy sytuacja finansowa spółki w okresie, w którym pozwani pełnili funkcje członków jej zarządu, uzasadniała złożenie wniosku o ogłoszenie jej upadłości oraz czy spółka posiadała w tym okresie zdolność do zaspokojenia roszczenia powoda.

W zaistniałej sytuacji, przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie mogło doprowadzić do ustalenia okoliczności istotnych do rozstrzygnięcia sprawy, w związku z czym wniosek ten został oddalony (art. 227 k.c.).

Z powyższych względów Sąd oddalił także wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania pozwanych.

Strona powodowa oświadczyła, że nie widzi potrzeby przesłuchiwania kogokolwiek za powoda.

Pełnomocnik pozwanych podniósł, że okolicznościami, na które mieliby być przesłuchani pozwani, są okoliczności wskazane w uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty.

W opinii Sądu dowód z przesłuchania pozwanych był nieprzydatny dla ustalenia, czy w okresie, w którym pełnili oni funkcje członków zarządu spółki, zaistniały podstawy do wystąpienia do Sądu z wnioskiem o ogłoszenie jej upadłości.

Ustalenie powyższych okoliczności nie było możliwe na podstawie zeznań stron procesu, gdyż wymagało ono wiadomości specjalnych, a więc opinii biegłego, wydanej na podstawie analizy dokumentacji finansowo - księgowej spółki.

Należy także zauważyć, że zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron prowadzi się wyłącznie w sytuacji, w której w procesie pozostały niewyjaśnione fakty, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, mimo wyczerpania wszystkich zgłoszonych środków dowodowych lub braku innych środków dowodowych, na podstawie których okoliczności te można było ustalić.

Pozwani podnosili w sprzeciwie, że w analizowanej sprawie nie można mówić od bezskuteczności egzekucji gdyż w okresie, w którym była ona prowadzona spółka posiadała inny rachunek bankowy, a także ruchomości i wierzytelności, do których egzekucji nie skierowano.

Należy przy tym zauważyć, że pozwani, ani w sprzeciwie, ani w późniejszych pismach procesowych nie wskazali konkretnie tych ruchomości oraz nie podali od kogo spółce przysługiwały rzekomo wierzytelności i na jakie kwoty one opiewały. Nie podali także numeru posiadanego przez spółkę rachunku bankowego, do którego nie skierowano egzekucji, a na którym znajdować się miały środki umożliwiające zaspokojenie powoda.

W ocenie Sądu, pozwani powołując się na brak bezskuteczności egzekucji winni w/w informacje wskazać Sądowi już w sprzeciwie od nakazu zapłaty (art. 3 k.pc. w zw. z art. 207§6 k.p.c.).

Nie wywiązanie się przez nich z tego obowiązku prowadzi do wniosku, że z uwagi na subsydiarność środka dowodowego, jakim jest przesłuchanie stron procesu, okoliczności te nie powinny być ustalane jedynie i dopiero po przeprowadzeniu tego dowodu.

Zdaniem Sądu podkreślić trzeba także to, że nawet gdyby dowód z przesłuchania stron został przez Sąd przeprowadzony, to zeznania pozwanych, w sytuacji braku jakichkolwiek innych dowodów potwierdzających ich wiarygodność, w tym zwłaszcza dokumentów, nie byłyby dla Sądu wystarczające dla przyjęcia, że spółka (...), w okresie po nadaniu klauzuli wykonalności na wydany przeciwko niej tytuł egzekucyjny, posiadała majątek umożliwiający zaspokojenie się z niego przez powoda tym bardziej, że spółka ta, mimo istnienia tytułów wykonawczych, nie zaspokoiła wynikających z nich roszczeń powoda, a z załączonych do materiału dowodowego akt komorniczych wynika, że nie miała ona majątku ani wierzytelności, z których możliwe byłoby uregulowanie należności wobec powoda..

Zauważyć trzeba także, że co do żadnej z powyższych decyzji procesowych Sądu, pełnomocnik pozwanych, będąc obecny na rozprawach, na których one zapadały, nie wniósł zastrzeżenia do protokołu w trybie przepisu art. 162 k.p.c.

Sąd zważył co następuje:

Wniesionym w niniejszej sprawie pozwem powód dochodził od pozwanych solidarnie zapłaty kwoty 89103,78 zł, swoje roszczenie wywodząc z treści art. 299 k.s.h. statuującego subsydiarną odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania.

Zgodnie z art. 299 § 1 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Przepis art. 299 k.s.h. chroni wierzycieli spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, ustanawiając subsydiarną odpowiedzialność członków zarządu obok odpowiedzialności samej spółki.

Celem wspomnianej regulacji jest zagwarantowanie wierzycielom spółki dodatkowej ochrony w wypadku, gdyby egzekucja wszczęta przeciwko spółce nie doprowadziła do zaspokojenia ich wierzytelności.

Ten charakter odpowiedzialności członków zarządu wyraża się tym, że stają się oni odpowiedzialni względem wierzyciela spółki dopiero z chwilą, gdy egzekucja przeciwko spółce jej zobowiązań wobec wierzyciela, okaże się bezskuteczna.

W analizowanej sprawie bezspornym było, że pozwani pełnili od 2009 roku do 2012 roku funkcję członków zarządu spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., a obecnie spółka ta działa pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O..

Pozwani byli więc członkami zarządu spółki w chwili powstania wierzytelności powoda, w stosunku do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., co nastąpiło w związku z wykonywaniem przez strony umowy o świadczenie usług w zakresie przeprowadzenia akcji promocyjnej z 29.11.2010. Pozwani tej okoliczności nie kwestionowali.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało przyjęcie odpowiedniego rozkładu ciężaru dowodu oraz zweryfikowanie twierdzeń stron w kontekście przedłożonych przez nie w toku sprawy dowodów.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia danego faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Dokonując wykładni art. 299 §1 k.s.h. należy stwierdzić, że wierzyciel (powód) w procesie toczącym się przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością musi wykazać po pierwsze fakt niezaspokojenia jego wierzytelności przysługującej mu w stosunku do spółki, a po drugie – bezskuteczność egzekucji powyższej wierzytelności, prowadzonej przeciwko spółce.

Należało mieć przy tym na uwadze, iż odpowiedzialność członków zarządu konstruowana przez wspomniany przepis nie jest odpowiedzialnością bezwzględna. Samo spełnienie przesłanek określonych w art. 299 § 1 k.s.h. nie przesądza jeszcze o odpowiedzialności pozwanego członka zarządu. Pozwani członkowie zarządu dłużnej spółki mogą bronić się wykazując, iż zaszły przesłanki wyłączające ich odpowiedzialność wskazane w art. 299 § 2 k.s.h.

Ciężar dowodu zostaje w tym przypadku przerzucony na stronę pozwaną i to ona musi wykazać zaistnienie okoliczności ekskulpacyjnych.

Zatem odpowiedzialność odszkodowawcza członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela jedynie istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji z majątku spółki (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r. III CZP 72/08, OSNC 2009/2/20). Zarówno powstanie szkody, rozumianej jako obniżenie potencjału finansowego spółki, bezpośredni uszczerbek w majątku wierzyciela, jak i inne przesłanki odpowiedzialności: tj. wina i związek przyczynowy pomiędzy tak rozumianą szkodą a zachowaniem członków zarządu spółki, funkcjonują na zasadzie domniemania ustawowego. Dlatego dowody na okoliczności opisane w art. 299 § 2 k.s.h. muszą przedstawić członkowie zarządu – czyli w tym wypadku pozwana.

Do powstania przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. (poprzednio art. 298 § 1 Kodeksu handlowego) odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nieodzowne jest więc dysponowanie przez wierzyciela spółki tytułem egzekucyjnym stwierdzającym przysługiwanie mu wierzytelności w stosunku do spółki i udowodnienie,

że egzekucja tego zobowiązania przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99, OSNC 1999, nr 12, poz. 203).

Przenosząc powyższe stwierdzenia na grunt niniejszej sprawy należało zważyć, że powód dysponował dwoma tytułami egzekucyjnymi przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., czego pozwani nie kwestionowali:

- prawomocnym wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu Wydział X Gospodarczy w dniu 22 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GC 977/11, którym Sąd nakazał pozwanej spółce, aby zapłaciła powodowi kwotę 43.555,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu,

- prawomocnym wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu Wydział X Gospodarczy w dniu 03 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt X GC 733/11, którym Sąd nakazał pozwanej spółce, aby zapłaciła powodowi kwotę 33.685,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu.

Tym samym należało uznać, iż powód wypełnił obowiązek należytego wykazania istnienia swojej wierzytelności wobec dłużnej spółki.

W ocenie Sądu powód udowodnił także, że egzekucja należności wynikającej z wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu Wydział X Gospodarczy w dniu 22 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GC 977/11, przeciwko wyżej wymienionej spółce, okazała się bezskuteczna.

Pozwani podnosili w trakcie procesu, że spółka ta miała majątek do którego można skierować egzekucję.

Formułując powyższy zarzut winni oni, wskazać jakie konkretne składniki majątkowe mają na myśli, poprzez podanie numeru rachunku bankowego spółki, do którego można było skierować egzekucję, wyszczególnienie ruchomości oraz wierzytelności przysługujących spółce ze wskazaniem ich wysokości i dłużników, a następnie powołać dowody przy pomocy których wykazałoby te okoliczności (art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c.).

W ocenie Sądu nic nie stało na przeszkodzie by okoliczności te zostały wskazane już w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Skoro pozwani twierdzili w sprzeciwie, że egzekucji nie skierowano do wszystkich składników majątkowych dłużnej spółki, to musieli oni posiadać wiedzę o istnieniu konkretnych składników majątkowych, nie objętych postępowaniem egzekucyjnym.

W takiej sytuacji, ograniczenie się przez stronę pozwaną do stwierdzenia, że spółka posiadała także ruchomości oraz wierzytelności w stosunku do innych podmiotów, które były regulowane przez jej dłużników, wobec prawomocnego umorzenia przez komornika prowadzonej egzekucji ze względu na jej bezskuteczność (przy braku zaskarżenia tego postanowienia), nie dość, że jest lapidarne, to nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że rzeczywiście spółka (...) posiadała w trakcie prowadzenia postępowania egzekucyjnego majątek, z którego powódka mogła się zaspokoić. .

Pozwani na w/w okoliczności powołali jedynie dowód z przesłuchania stron, jednak zauważyć trzeba, że dowód taki jest stosowany jedynie pomocniczo, dla ustalenia podniesionych konkretnych twierdzeń i okoliczności.

Dowód z przesłuchania stron nie może w ocenie Sądu być powoływany do wykazania okoliczności, które pozwani mogli wykazać innymi dowodami podczas dwuletniego, przedłużanego przez nich, procesu.

Należy także wskazać, że wbrew zarzutom pozwanych, powód we wniosku egzekucyjnym złożonym do komornika szeroko wskazał zakres egzekucji podając komornikowi, że ma być ona prowadzona z rachunków bankowych, ruchomości i wierzytelności dłużnej spółki.

Z akt postępowania egzekucyjnego wynika, że komornik zwrócił się do Urzędu Skarbowego, do banków oraz był w siedzibie dłużnej spółki, lecz nie znalazł jakiegokolwiek składnika majątkowego z którego można by prowadzić egzekucję.

Skoro zaś egzekucja prowadzona z tylko jednego tytułu wykonawczego – jednego z dwu wyroków wobec dłużnej spółki – okazała się bezskuteczna z przyczyn, o których mowa wyżej, to tym bardziej, jak słusznie przyjął powód, bezskuteczne i bezcelowe byłoby prowadzenie analogicznego postępowania egzekucyjnego na podstawie drugiego wyroku wydanego wobec dłużnej spółki. Wierzytelność ta byłaby co najmniej o kwotę 33.685,74 zł wyższa od tej ściąganej przymusowo w postępowaniu KM 2902/12 w którym nie uzyskano kwoty wyższej od jego kosztów, a powód zasadnie chciał uniknąć dodatkowych kosztów tego postępowania. Pozwani zresztą tej okoliczności nie kwestionowali.

W ocenie Sądu bezzasadny okazał się też zarzut pozwanych, że powód wszczął postępowanie egzekucyjne w kilka miesięcy po uprawomocnieniu się pierwszego wyroku wydanego przeciwko spółce (...).

Jak wynika bowiem z twierdzeń powoda i znajdujących się w aktach sprawy dokumentów, Sąd nadał klauzulę wykonalności wyrokowi w sprawie IX Gc 977/11, w dniu 15 maja 2012r., a powód po doręczeniu u tytułu wykonawczego bez zwłoki złożył wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Z uwagi na powyższe należało uznać, że podniesiony przez pozwanych zarzut braku bezskuteczności egzekucji wobec spółki okazał się niezasadny w związku z czym, pozwani odpowiadają za zobowiązanie spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., której byli członkami zarządu, stwierdzone dołączonymi do pozwu tytułami egzekucyjnymi – wspomnianymi wyrokami.

Trzeba mieć również na względzie, iż pozwani, mimo ciążącego na nich w tym zakresie obowiązku dowodowego, nie wykazali istnienia choćby jednej z przesłanek egzoneracyjnych, o których mowa w art. 299 § 2 k.s.h.

Zgodnie z tym przepisem wyłączenie odpowiedzialności odszkodowawczej członka zarządu może nastąpić gdy:

- zgłoszenie wniosku o upadłość spółki nastąpiło we właściwym czasie,
- niezgłoszenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego nastąpiło bez winy członka zarządu,
- mimo nie zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości, wierzyciel spółki nie poniósł szkody.

Z treści sprzeciwu wynika, że w ocenie pozwanych, w trakcie pełnienia przez nich funkcji w zarządzie dłużnej spółki, spółka ta płaciła swoje zobowiązania i nie zachodziły podstawy do złożenia wniosku o ogłoszenie jej upadłości. Pozwani podnieśli też, że nie ponoszą winy w nie zgłoszeniu takiego wniosku po odwołaniu ich z zarządu spółki.

Zauważyć trzeba, że zgodnie z przepisem art. 11 ust. 1 Ustawy z 28 lutego 2003 Prawo upadłościowe i naprawcze - dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Fakt braku zapłaty wynagrodzenia na rzecz powoda przez dłużną spółkę, będący podstawą wystawienia tytułu wykonawczego wobec dłużnej spółki, której członkami zarządu byli pozwani, był bezsporny.

Skoro zaś, zgodnie z przepisem art. 21 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie 2 tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie ów wniosek, a obowiązek ten, w myśl przepisu art. 21 ust. 2 ww. ustawy ciążył na pozwanych, jako członkach zarządu (...) Sp. z o.o. w P., to pozwani winni taki wniosek złożyć, czego bezspornie nigdy nie uczynili.

Strona pozwana, mimo ciążącego na niej obowiązku dowodowego, nie udowodniła przy tym, że przez cały okres pełnienia przez pozwanych funkcji członków zarządu spółki (...) nie zaistniały przesłanki do jego złożenia, gdyż spółka regulowała ciążące na niej zobowiązania.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że okoliczność taka nie miała miejsca.

Pozwani w ogóle w toku postępowania nie podnosili, że wskutek nie zgłoszenia wniosku o upadłość dłużnej spółki powód nie poniósł szkody. Przesłanka egzoneracyjna przewidziana w art. 299 § 2 in fine k.s.h., iż pomimo nie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nie wszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł

szkody, uwalnia pozwanego od odpowiedzialności tylko w razie przeprowadzenia dowodu, że wierzyciel nie uzyskałby zaspokojenia swej wierzytelności z powodu braku wystarczającego majątku, nawet gdyby wszczęto postępowanie upadłościowe lub układowe na skutek wniosku w tym przedmiocie złożonego we właściwym czasie (wyrok SN z 2012-11-29, V CSK 575/11, LEX nr 1289054).

Pozwani jednak dowodu na tą okoliczność nie zgłosili.

Nie wykazali też, że nie ponosili winy w nie zgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości w okresie, w którym sprawowali funkcję członków zarządu spółki (...).

Opierając się na przytoczonych argumentach należało uznać, że pozwani nie udowodnili w trakcie procesu istnienia wskazanych w art. 299 § 2 k.s.h. przesłanek egzoneracyjnych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł w całości zgodnie z żądaniem pozwu.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł stosownie do art. 481 § 1 k.c.: jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

Odsetki zostały zasądzone od dat wymagalności należności głównych, których to dat zresztą pozwani nie kwestionowali.

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

W związku z tym, że pozwani przegrali spór w całości winni solidarnie zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się: uiszczona opłata od pozwu w kwocie 4456 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3600 zł wynikające z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...), to jest w granicach stawki minimalnej oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

SSO Jarosław Marczewski